

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. תמידין שלא הוצרכו לצבור ... נפדין תמימין 2
- ב. עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה דלמא אם תימצי לומר קאמר 3
- ג. תודה ששחטה לשם תודת חבירו ... פסולה 3
- ד. תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויין תודה שלמים
4
- ה. חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה 4
- ו. חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה ... במחוייב כפרה כמותו 4
- ז. חטאת ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום פסולה שאין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ו על חייבי בריתות מכפרת על חייבי עשה לא כל שכן 5
- ח. עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה 6
- ט. עולה הבאה לאחר מיתה שחטה בשינוי קודש פסולה בשינוי בעלים כשרה דאין בעלים לאחר מיתה 7
- י. עבר על מצות עשה ושב לא זו משם עד שמוחלים לו אלא ש"מ דורון הוא 8
- יא. חוץ מן הפסח והחטאת 9
- יב. למותר פסח שקרב שלמים 10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף ז.

א. תמידין שלא הוצרכו לצבור ... נפדין תמימין

כבר התבאר במסכת שבועות דף י: שמשגיג¹ ראש חדש ניסן² אין מקריבין קרבנות הצבור אלא מתרומה חדשה, ואם לא באה החדשה לוקחין מן הישנה³. ואם הביא הישנה יצאו ואפי' אם יש מהחדשה, שאין זה אלא לכתחלה⁴. כמבואר במסכת יומא דף סה:

לפיכך אם הגיע ראש חדש ניסן ויש עמהן בהמות לתמידים ולמוספין מתרומה ישנה⁵, ואפי' החטאות⁶, פודין אותן ויוצאין לחולין אף על פי שהן תמימין⁷, ויפלו דמיהן לתרומה ישנה שמקיצין בה את המזבח⁸, שתנאי בית דין הוא על כל הבהמות שלוקחין לתמידין שאם לא יהיו צריכין להן יצאו לחולין ע"י פדיון⁹.

אם רוצין¹⁰ יחזרו ויקחו אותן שפדו מתרומה חדשה, ויקריבום בשנה זו ומועיל להם הביקור שבקרום ד' ימים קודם, אף על פי שיצאו לחולין¹¹.

¹ רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה יא

² מתהלת ליל ר"ח ניסן מביאין מתרומה חדשה כגון עצים, וביום ל' אדר. מנ"ח קה. כתב בטו"א דמביאין מתרומה ישנה אף אם באו עדים בסוף היום וקדשו החדש והקריבו למפרע מהישנה לית לן בה דבדיעבד כשרה מהישנה כמש"כ רבנו כאן ואין מקריבין מהחדשה כ"ז שלא באו עדים.

³ ודוקא אם נשאר בה כרי ג' קופות ואל"כ לוקחין מקדשי בדה"ב כנזכר שם ה"י

⁴ דלא מצינו ששנה עליו הכתוב לעכב ולכן אם אין להם מן החדשה לוקחין מן הישנה. ס' קובץ ועי' טורי אבן ר"ה ז' א' ד"ה ואם הביא

⁵ שאין פוחתין משה מלאים המבוקרים בלשכת המלאים כמש"כ רבנו בפ"א מתו"מ ה"ט וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות צבור ממעות התרומה של אשתקד ונמצאו בכל שנה ושנה ארבעה מלאים בלשכת המלאים ממעות התרומה הישנה ולא הוצרכו לצבור. כמבואר ברש"י ועי' בפ"י תלמיד רשב"ש בפ"ד דשקלים שדעתו דאפשר לקנות בהקפה התמידים ולבקרם ממום ד' ימים קודם ר"ח ניסן ובר"ח ניסן יקנום מתרומה חדשה ויתקדשו אלא הכונה כאן תמידין שלא הוצרכו לצבור היינו שאבדו ונמצאו אחר ר"ח ניסן:

⁶ ירו' שקלים פ"ד ה"ג

⁷ ואין תמימין נפדין בקדושת הגוף.

⁸ כדין כל מותרות דאולי לקיץ המזבח כנזכר שם ה"ט

⁹ עי' חזו"א מנחות ס"י כ"ח סק"ז

¹⁰ רש"י, ורבנו לא כתבו משום שאין מוכרחין לעשות כן כמו בקמרת כ"כ בעה"ש ובמעשה רוקח:

¹¹ טורי אבן מגילה כ"ט ב' וכ"כ תלמיד רשב"ש כאן בפ"ד ועי' חזו"א מנחות ס"י כ"ח סק"ז ד"ה ואכתי וובשקל הקודש בבה"ל כאן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ב. עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה דלמא אם תימצי לומר קאמר

כבר התבאר לעיל דף ו: שאם הפריש עולתו ועבר על עשה לאחר מכך¹² הרי הדבר ספק אם כיפר לו וצריך להביא אחרת¹³, אולם אם כבר נשחטה העולה ועבר על עשה ודאי שצריך להביא אחרת¹⁴.

ג. תודה ששחטה לשם תודת חבירו ... פסולה

תודה ששחטה¹⁵ לשם חבירו ימשיך בהקרבתו לשם בעליו, אלא שלא עלו הבעלים לשם חובה. וי"א¹⁶ שאינו עולה אלא אם זרק לשם חבירו, אבל בשחיטה עולה לשם חובה שאין שינוי בעלים בשחיטה.

אולם אם אמר ששחט¹⁷ תודת פלוני לשם תודת חבירו בזה לא עלה לשם חובה, כיון שבכך ששחטו לשם תודה שאינה תודתו הרי זה שינוי קודש¹⁸ שפוסל מלעלות לחובתו גם השחיטה.

וי"א¹⁹ שה"ה בשאר קרבנות וי"א²⁰ שדינים אלו רק בתודה.

¹² תורת הקדשים שם ומשמע מלשונו ששגם בעבר עוד עשה לאחר הפרשה. וזה צ"ע דהא אפילו בחטאת דעת הרי קורקום דעבר עוד עבירה ממין הראשונה כיפר בדיעבד כ"ש בעולה ואולי ס"ל דלכתחילה לא יביא או איירי שעבר אעשה אחר, אולם צ"ע שבעולה אין דין הודע.

¹³ ועיי"ש בזבח תודה שהביא מתוס' בשבת שמצדדים שמכפר

¹⁴ תורת הקדשים שם דלא שבקינן פשיטות אדרבא משום ספקיהו דאמוראי אחרינא ועוד דרבא הוא בתרא. כמש"כ בזבח תודה שם.

¹⁵ לקוטי הלכות שם דרב חסדא גדול מרבה וכן בתורת הקדשים ט וכתב בתורת הובח שכן דעת הרמב"ם בכל הקרבנות ודייק מהא דכתב בהלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה י כל הזבחים צריך העובד שתהיה מחשבתו לשם הזבח ולשם בעליו בשעת זביחה ובשעת קבלת הדם ובשעת הולכת הדם ובשעת זריקתו על המזבח שנאמר ובשר זבח תודת שלמיו שתהיה זביחה עם שאר ארבע העבודות לשם שלמיו, וכן שאר הקרבנות,

¹⁶ דעת תוס' ד"ה תודה

¹⁷ תוס' שם

¹⁸ אך אינו שינוי בעלים כלל שהרי לא זרק כדי שיתכפר חבירו אלא רק לשם קרבנו. עיין זבח תודה שם

¹⁹ דעת רש"י וכן מדויק ברמב"ם הנ"ל

²⁰ הגה"ת תוס' שם ועיין זבח תודה שם שהתספק מה הדין בשלמים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ד. תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויין תודה שלמים

כבר התבאר לעיל דף ד. שתודה²¹ ששחטה לשם שלמים עלתה לבעלים, ושלמים ששחטן לשם תודה לא עלו לבעלים, לפי שהתודה נקראת שלמים ושלמים לא נקראו תודה.

ה. חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה

להלכה יתבאר להלן דף ט: בעוה"ת שחטאת²² ששחטה לשם חטא אחר, כגון שבאה על אכילת חלב, ושחטה על אכילת דם פסולה²³.

וכבר התבאר לעיל דף ו: שהמפריש²⁴ חטאתו על החלב שאכל לא יביאנה על השבת שחלל, או על הדם שאכל שנאמר (שם ד פסוק כח) וְהָבִיֵא קֶרְבָּנוּ שְׁעִירַת עֲזִים תְּמִימָה נִקְבָּה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא עַד שִׁיחִיהָ קֶרְבָּנוּ לְשֵׁם חַטָּאוֹ לֹא שִׁיקְרִיבָנָה מִחַטָּא עַל חַטָּא, ואם הקריב פסלה.

יתר על זה אמרו הפריש חטאתו על חלב שאכל אמש לא יביאנה על חלב שאכל היום ואם הביא כפר²⁵, וי"א²⁶ שלא כפר.

ו. חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה ... במחוייב כפרה כמותו

²¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה יג.

²² רמב"ם שם הלכה ו.

²³ כ"ש אם שחטה לשם חטאת נזיר ומצורע או לשם חטאת דמטמא מקדש דפסולה יעו"ש בש"ס הר המוריה שם אולם במעשה קרח שם משמע שלא פסל ויבואר להלן.

²⁴ רמב"ם הלכות שנגות פרק ג הלכה ג – ד והכא חידש שאפילו שחייב בחטאת על חטא האחר לא מהני

²⁵ גרסת הר"י קורקוס וכן משמע ברמב"ם מעילה ד הלכה ה כמשי"כ בלח"מ שרק בהפריש מחטא לחטא אחר כחלב ודם ולא כיפר ולא הזכיר מחטא לאותו חטא, וכ"כ בחדושי מים חיים

²⁶ מובא בלח"מ גרסא זו בדברי רבינו וכן עיין במעשה רקח וכן היה גרסת התו"ט ועיין הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כבר התבאר לעיל דף ג: שחטאת ששחטה לשם²⁷ אדם אחר שהוא מחוייב חטאת, אפילו חטאת שאינה קבועה, הרי זו פסולה.

אבל אם שחטה לשם אחר שהוא מחוייב עולה, הרי זו כשירה ולא עלתה לבעלים, שני' (ויקרא ד פסוק כו) וְכַפֵּר עֲלָיו וְגו' ולא על חבירו שהוא מחוייב חטאת כמותו²⁸.

וכבר התבאר במסכת פסחים דף סב. שכשם שאם שחט לשם אדם שהוא מחוייב עולה, הרי זו כשירה. כך גם בפסח שחט או זרק או שחט כרי לזרוק לערל שאינו ממנוייו, אינו פוסל, שהרי אין ערל זה בן כפרה בפסח זה ואינו מחוייב כמו השוחט או הזורק בפסח זה²⁹.

ז. חטאת ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום פסולה שאין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ז על חייבי כריתות מכפרת על חייבי עשה לא כל שכן

חטאת ששחטה³⁰ לשם מי שאינו מחוייב קרבן כלל, לא חטאת ולא עולה ולא שאר קרבנות, הרי זו פסולה, שמא מחוייב הוא ואינו יודע.

עולה ששחטה³¹ על מי שאינו מחוייב קרבן כלל לא עלתה לבעלים, שהרי שחטה שלא לשם בעליה, ואף על פי שזה ששחטה לשמו אינו מחוייב כלום

²⁷ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה ז ה

²⁸ הוסיף תיבת כמותו לרמוז על חטאת נזיר וחטאת מצורע שאמרו בגמרא שהיא כשרה משום דעולות נינהו ולא הוי כמותו וכמ"ש בדין הקודם. מעשה רקח שם

²⁹ לקוטי הלכות ד. בתורת הקדשים סוף אות ל דלא קי"ל כרב אשי בדעת רב חסדא, ואף רב חסדא התם שלדעת רב אשי ס"ל דלחומרא אמרינן הואיל שיכול לתקן עצמו במילה אינו אלא מדרבנן אך מדאורייתא אינו פוסל.

³⁰ רמב"ם שם הלכה ט

³¹ רמב"ם שם הלכה יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

בעניינו³², אי אפשר שלא יהיה חייב כפרה לשמים שאין לך אדם בישראל שלא עבר מעולם³³ על מצות עשה³⁴.

דף ז:

ח. עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה

³² תוספות גרסי התם (זבחים ז' ע"א ד"ה על מי) עולה ששחטה על מי שאינו כו', וכן היה גירסתו, דלא ככסף משנה להלן. או"ש שם והר המוריה שם

³³ לשון הגמ' שאין לך אדם מישראל שאינו מחוייב עשה ורבינו הוסיף תיבת מעולם דמשמע מיום היותו והקשה הרב עבודת ישראל ז"ל דף קצ"ו דהרי שעיר המשתלח מכפר (ועי"ה) [ומיום הכיפורים] של אותה שנה עד אותו היום יתכן שלא עבר על שום מ"ע מן התורה ותו קשה ממ"ש פ"ג דהל' שגגות הל' ט' חייבי הטאות ואשמות ודאין שעבר עליהם יום הכיפורים חייבים להביא אחר יוה"כ ואי נתכפר לו בשעיר המשתלח אפילו בזדון למה צריך כפרה אחרת אחר יוה"כ והא כפר נתכפר לו וכו' ע"כ. והאמת הוא דרבינו פ"א דהל' תשובה הל' ב' כתב דשעיר המשתלח מכפר על כל עבירות שבתורה קלות והמורות בין בזדון בין בשגגה בין הודע בין לא הודע הכל מתכפר בשעיר המשתלח והוא שעשה תשובה אבל אם לא עשה תשובה אינו מכפר אלא על הקלות ע"כ וא"כ היכי פסק בהל' שגגות דחייבי הטאות חייבים להביא לאחר יוה"כ הלא כבר נתכפר לו בשעיר המשתלח וצ"ל דלענין כפרה מכפר אבל לענין החיוב של הקרבן עכ"פ צריך הוא להביאו ודבר זה השכל מחייבו דא"כ במלת כל חייבי הטאות ואשמות שכולם ימתינו ליוה"כ כדי ליפטר וכן נראה מדברי התוס' פ"ק דשבועות דף ח' מעשה רקח שם

³⁴ יש לגמגם שגבי הטאת נתן טעם שמא מחוייב הוא ואינו יודע וכאן נתן טעם שא"א שלא יהיה חייב כפרה לשמים וכו' ובגמרא נתנו טעם זה ולא הראשון. ומשמע לי דרבינו הוה גריס בגמרא תרווייהו כלשון שכתבם והוי כיהיב תרי טעמי חדא שמא מחוייב הוא ואינו יודע ועוד שודאי הוא מחוייב שאין לך אדם מישראל וכו'. כס"מ שם. ודבריו אינם מיושבים דאם למד דין עולה מחטאת למה חילק הטעמים, אך התוס' שם כתבו אית דגרסי עולה, ולגירסא זו א"א לגרום כל השו"ט דגמ', טעמא דאמר רבא הטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ו והקושיא למימרא דבת מיינה וכו' ותירוץא מקיבעא לא מכפרא, ע"כ דכל זה לא הי' בגירסא זו, וא"כ יש לומר דהרמב"ם הי' לו שתי הגירסות, וכמו שכתב, בחטאת הטעם שמא מחוייב הוא, ובעולה הטעם דאין לך אדם מישראל, אח"כ ראיתי שכתב כן הקרן אורה, אכן צריך באור למה כתב שמא מחוייב הוא ואינו יודע, דע"כ כונתו שמא מחוייב הטאת, דאם הוא מחוייב עולה הא כשרה, וא"כ למה הוצרך להתנות שאינו מחוייב קרבן כלל, ועוד דבעיקר דין הטאת ששחטה על מי שמחוייב עולה כשרה, למה לא יפסל שמא מחוייב הוא ואינו יודע, ובדוחק אפשר לומר דכיון שאומר שאינו חייב קרבן כלל מוכח שאינו זוכר עבירות שבידו אבל אינו מבורר בסברא. ונראה דהטאת ששחטה על מי שמחוייב עולה, היינו שיודע בחבירו שהוא חייב עולה ושחט הטאת ע"ז וכיון ששחטו לשם חיוב עולה לא איכפת לן דאפי' הוא מחוייב הטאת ואינו יודע כשר, כיון שלא שחטו לשם הטאת, וזהו שכתב לשם מי שאינו מחוייב כלל קרבנות והיינו דאם הוא יודע שחבירו חייב איזה קרבן ושחטו בסתם עבדו ודאי מחשבתו שיתכפר חבירו בזה הקרבן שהוא חייב, אבל אם יודע שחבירו אינו חייב קרבן כלל, ומ"מ שחט הטאת עבדו, בזה יש לחשוב ששחטו שמא מחוייב חבירו הטאת, ואפי' אם נפרש שבמחשבתו שיתכפר חבירו בזה איזה קרבן שהוא מחוייב, בזה ג"כ אנו אומרים שפיר שמא מחוייב הטאת הוא ואינו יודע, והקרן אורה העיר לנכון דמזה שפוסלין משום שמא מחוייב הטאת הוא ואינו יודע מוכח כדעת הרמב"ם דהטאת ששחטה על מי שמחוייב עולה לא עלה לבעלים, דאם הי' עולה לבעלים איך נחייבו הטאת מספק, ומוכח דלבעלים לא עלה גם בלא הדך ספק, רק לפסול הטאת ושלא לאכול הבשר אם כבר הקריבוהו בזה מהני הדך טעמא. אבהא"ז שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר לעיל דף ב. שאסור לחשב בקדשים³⁵ מחשבה שאינה נכונה, לפיכך זבח ששחטו שלא לשמו, או מנחה שקמצה שלא לשמה, בין בזדון בין בשגגה חייב להשלים שאר עבודות לשמן.

אפילו שחט וקבל והוליד במחשבת שינוי השם, חייב לזרוק³⁶ במחשבה נכונה³⁷.

ואפילו עשה מעשים המוכיחים את מחשבתו וכגון שזרק בבכור שתי מתנות שהן ארבע בשלמים במקום מתנה אחת, נוהג בכל עניניו כדין בכור, שאין טעון נסכים ותנופת חזה ושוק³⁸.

ט. עולה הבאה לאחר מיתה שחטה בשינוי קודש פסולה בשינוי בעלים כשרה דאין בעלים לאחר מיתה

כבר התבאר לעיל דף ד: שעולה הבאה³⁹ לאחר מיתה כלומר שאחד התחייב עצמו בעולה ומת, היורשין מביאין עולתו לאחר מיתה, ואם חשב לשם קרבן אחר לא עלו להם לשום חובה, וצריך היורש להביא אחר מנכסי אביו⁴⁰, ואם עשאה שלא לשם בעליה, עלתה לבעלים לשם חובה שזה שמביאין כדי לקיים נדרו שעשה בחיים, ויותר אינם מחוייבים, שהרי מת שאין בעלים לאחר מיתה ואין שם בעלים עליו⁴¹.

³⁵ רמב"ם שם הלכה ג

³⁶ כתב הזבח תודה דנראה דשאר העבודות צריך לעשותן בהדיא לשמן דאי יעשה בסתמא הא קי"ל לקמן דכל העושה ע"ד ראשונה הוא עושה ע"ש, ובשפ"א ריש מנחות נסתפק בדבר זה, אבל מדברי הקר"א אין נראה כן דהוא מקשה הא דלקמן דף ב: פשיטא דכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ולקמן דף מא: הוא פלוגתא, ותירץ דשמא התם דהוא עשיית איסור פליגי אבל במעשה היתר כו"ע מודו דע"ד ראשונה הוא עושה, ומבואר מדבריו דעכ"פ לרבנן במידי דאיסורא לא אמרינן דכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה. איזהו מקומן כאן

³⁷ כמבואר להלן דף ז

³⁸ זבח תודה

³⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה טו

⁴⁰ רש"י כאן

⁴¹ ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קנ סעיף יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

י. עבר על מצות עשה ושב לא זו משם עד שמוחלים לו אלא ש"מ דורון הוא

כבר התבאר במסכת יומא דף פו: ובשבועות דף ב. ויב: שאם עבר אדם⁴² על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זו משם⁴³ עד שמוחלים לו, ובאלו נאמר (ירמיה ג פסוק כב) שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבְבִים אֶרְפָּה מְשׁוּבְתֵיכֶם וּגּוֹ'. וכן אם הרהר בעבירה ומיד נתחרט.

ועולה מכפרת על מי שעבר על מצות עשה ועל לאו הניתק לעשה אחרי התשובה, כי אמנם נתכפר עונו בתשובה, אך העולה תוסיף על כפרתו, ויוסיף להתרצות בה את השם יתברך⁴⁴.

וכבר התבאר לעיל דף ו: שאם רוצה להשלים מחילתו מביא דורון קרבן עולה אחת אפילו על כמה עבירות עשה או לאו הניתק לעשה שעבר, אם עשה תשובה⁴⁵.

וכשמביא⁴⁶ את העולה סומך בכל כחו בשתי ידיו על ראש הבהמה מתודה על עון עשה ועון לא תעשה שניתק לעשה.

⁴² רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ד

⁴³ ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא לו, א): עולה מכפרת על מי שעבר על מצות עשה אחרי התשובה, כי אמנם נתכפר עונו בתשובה, אך העולה תוסיף על כפרתו, ויוסיף להתרצות בה את השם יתברך. שערי תשובה לרבינו יונה שער ד אות ו

⁴⁴ ועתה שאין לנו קרבן בעונותינו אם הטא אדם בהרהור הלב או שעבר על מ"ע יקרא פרישת העולה אשר בתחלת ספר ויקרא ובתחלת סדר צו את אהרן כי בקריאת פרישת הקרבן יהיה לנו במקום הקרבת הקרבן כדאמרו כל העוסק בפ' עולה כאילו הקריב עולה בפ' הטאת כאלו הקריב הטאת בפ' אשם כאלו הקריב אשם. לשון ספר חרדים מצות התשובה פרק א. והוא משערי תשובה שם אות ה

⁴⁵ תורת הקדשים שם ז ח

⁴⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

י"א⁴⁷ שהעולה מכפר על הרהורי עבירה שהרהר אפילו ברצון, דרך משל המהרהר באשה ויודע שאסור להרהר בה אך שלבו אנסייה⁴⁸.

הביא עולה ולא שב מחטאו יצא ידי חיוב נדרו, אך אינו מרצה וצריך להביא אחר לדורון על חטאו⁴⁹.

י"א. חוץ מן הפסח והחטאת

כבר התבאר במסכת פסחים דף נט: ולעיל דף ב. שהחטאת⁵⁰ והפסח שנעשו במחשבת⁵¹ שינוי השם פסולין⁵². אחר המשנה שם הזבח בשעת שחיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה או בזריקה וגם חטאת העוף פסולה.

ומהי מחשבת שינוי השם הפוסלת בקרבן פסח זה השוחט שלא לשמו, בין ששינה שמו לשם זבח אחר בין ששינהו לשם חולין פסול⁵³, שנאמר (שמות

⁴⁷ ברמב"ן ויקרא פרק א פסוק ד' וראיתי באגדה בויקרא רבא (ז ג) תני רבי שמעון בן יוחאי, אין העולה באה אלא על הרהורי עבירת הלב. אמר רבי לוי מקרא מלא הוא והעולה על רוחכם היה לא תהיה (יחזקאל כ לב), העולה מכפרת על העולה על רוחכם. וכן באיוב הוא אומר והעלה עולות מספר כולם כי אמר איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם (איוב א ה), הדא אמרה אין העולה באה אלא על הרהורי הלב. והמעם, שלפי שהוא חטא שאין מכיר בו אלא ה', לפיכך כולה כליל לה'.

⁴⁸ על כן נאמר יקריב אותו לרצונו לפני ה' שמכפר אפילו על הרצון כאמור כלי יקר ויקרא א פסוק ג זבח תודה ד.

⁵⁰ פרה אדומה דקרייה רחמנא חטאת האם נפסלת שלא לשמה – הוא פלוגתת ת"ק ור"א במשנה פרה פ"ד מ"א, ודעת רבנן שפוסלים שלא לשמה מבוארת גם בתוספתא זבחים פ"א ה"ז והובא גם במנחות דף כז, ונחלקו המפרשים כיצד ילפינן דפסולה שלא לשמה – ע"י פ"י הר"ש ופ"י הרא"ש במשנה פרה ד. א., ובש"מ"ק מנחות דף כז: אות א'.

⁵¹ מדברי רבינו נראה דכל מחשבה דקדשים הוי אפי' בלא הוצאה בפה. (א"ה וכן הוא דעת הר"ב החינוך פ' צו) אך התוס' בפ"ק זבחים (דף ד') ד"ה מחשבה נראה דס"ל דכל מחשבה דקדשים צריך הוצאה בפה וקרי לה מחשבה לפי שאין בה מעשה וכ"כ בפ' תמיד נשחט (דף ס"ג) משנה למלך הלכות פסולי המוקדשין פרק יג הלכה א

⁵² לכאורה נימא כל מילתא וכו' אי עביד לא מהני – ע"י נתיבות הקדש (ד). בשם הגר"י דמחשבת של"ש אינו חיסרון במעשה השחיטה אלא הוא איסור בגברא, ולא שייך אי עביד לא מהני אלא כשעצם המעשה באיסור. ועת השעה"מ ריש פ"א מהל' קרבן פסח (ד"ה וראיתי להפר"ח) דכל מילתא דאמר רחמנא וכו' לא נאמר כלל לענין קדשים, משום דבקדשים בעינן שנה הכתוב לעכב הלכך אפילו רבא מודה דלא אמרינן אי עביד לא מהני, וכ"כ מה"ק לקמן ריש פרק ב'.

⁵³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה יא, הקרן אורה והזבח תודה כתבו בבאור שיטת הרמב"ם דכיון ששחטו לשם חולין הוי כמו ששחטו שלא לאוכליו, ומקשה באבן האזל ומעם זה אינו מבורר דהא גם אם שחטו לשם חולין יכולים הבעלים לאכול רק שאחרים ג"כ יוכלו לאכול, א"כ הוי כמו לאוכליו ושלא לאוכליו. ובאור שמת שם כתב, שבקרבנות שעיקרן לצורך עבודות גבוה הוי, רחוק היחס בין הקרבנות לחולין,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

יב פסוק כז) וְאִמְרָתֶם זֶבַח פֶּסַח הוּא לָהּ, וְכַגּוֹן הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח וּמַחֲשֵׁב
שֶׁהוּא שְׁלָמִים, או שֶׁשָּׁחַט אֶת הַפֶּסַח שְׁלֵא לְשֵׁם בַּעֲלִיוֹ.

וכן חטאת⁵⁴ ששחטה לשם זבח אחר כגון ששחטה לשם עולה, או לשם אשם,
או לשם שלמים, פסולה, אבל אם שחטה לשם חולין, כבר התבאר הרי זו
כשירה ולא עלתה לבעלים.

וכבר התבאר שחטאת ששחטה לשם⁵⁵ אדם אחר שהוא מחוייב חטאת,
אפילו חטאת שאינה קבועה הרי זו פסולה.

יב. למותר פסח שקרב שלמים

כבר התבאר במסכת פסחים דף ע: שהמפריש⁵⁶ מעות לפסחו והותירו, יביא
המותר שלמים ואין המעות חולין מאחר שכבר הקדיש אותן לשם פסח.

שבחולין השחיטה הוא לאכילה בלבד, להתיר מידי נבילה ואבר מן החי, ורק קדשים מחללין קדשים, הואיל
וקרוב הייחס אצלם, לכן מפסיד צורת הקרבן, אבל לא חולין, דרחוק ייחס השחיטה, דכאן בא להתיר לאכילה,
וכאן עיקרו צורך גבוה, אבל פסח שעיקרו אינו אלא לאכילה, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה, ואם שחטו
שלא לאוכליו פסול, וכיון דאצלו האכילה הוי עיקר כמו הזריקה א"כ כי שחט לשם חולין הוי בת מינה ומחריב
בה, שמפסיד צורת הקרבן, דייחס חולין ששחיטה בהו רק לאכילה קרוב מאוד לייחס השחיטה בפסח, שמועיל
שיאכל לבעליו, שזה מעיקרי צורך צורת הפסח, וזה סברא נכונה.

⁵⁴ רמב"ם שם הלכה ד

⁵⁵ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה ז ח

⁵⁶ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ד הלכה י אך הממנה אחרים על פסחו ועל חגיגתו, הרי המעות שיקח מהן
בחלקם חולין, אף על גב שהקדישו אותן, היינו שיורא בעלמא דקא משייר שיהיו חולין לבעל הפסח דכי
אפרשיה אדעתא דהכי הוא דהפריש ליה אף על פי שזה הפריש מלה לפסחו וזה הפריש מעות לפסחו ולקח
ממנו המעות ומנהו על פסחו הרי המעות חולין שעל מנת כן הקדישו ישראל את פסחיהן ואת חגיגתן ואת
מעות פסחיהן וחגיגתן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

